

Ze is mooi. Ik noem haar Belle. Ik weet in welk hostel ze logeert. Vlak bij mij, toeval bestaat niet. Je moet weten dat mensen achteloos zijn met informatie. Sommigen gebruiken zelfs het gratis vliegveldwifi of openen hun Facebook in een internetcafé. Nooit doen. Het opent deuren naar al je geheimen, naar je mail, naar je berichten, naar je foto's, naar je boekingen, naar je wachtwoorden. Rechtstreeks naar jou.

ZEVEN MAANDEN EERDER

Ze bestaan. Vogelmensen. Ze denken als vogels maar zijn te mens om te vliegen. Ze leven in twee werelden. In de ene willen ze hun lichaam wel, in de andere wereld niet. Ze willen rennen, verdwijnen, blijven, zinken, drijven, transformeren in een droom en tegelijkertijd bestaan.

Dat zijn de mensen die reizen.

Ik weet sinds zeven maanden ook dat je leven niet verandert als je dat 's avonds voor het slapengaan maar hard genoeg wenst. Het gebeurt als iets je van buitenaf doormidden snijdt en afzondert van het gelukkige deel van jezelf. Wie weleens een levende vis op een grasveld heeft zien liggen, weet wat ik bedoel. Happend naar een leven dat niet meer bestaat, ogen van glas, een mond die wil schreeuwen maar geen stem meer heeft.

Voordat mijn broer doodging, had ik nog niets speciaals in mijn leven meegemaakt, alles was gewoon. Zo gewoon dat alle kleuren me stonden. Inktblauw paste het best bij mijn ogen. Nu niet meer. Mijn ogen zijn veranderd. Nu staat alleen zwart me nog, een perfecte reizigerskleur omdat het geen aandacht trekt en er niet snel echt goor uitziet.

Op een dinsdag in september liep ik met mijn broer voor de laatste keer onder de helwitte verlichting van Schiphol naar de douane, de grens naar *no man's land*. Hij zou op reis gaan, ik zwaaide hem uit, zoals altijd. Een van onze vaste familietradities was polsverzwikkend uitzwaaien, ook als we thuis waren en een van ons naar de Albert Heijn ging. We zwaaiden totdat de ander achter de negentiende-eeuwse pakhuizen met verhuiskatrollen verdwenen was.

Later realiseerde ik me pas dat alle familietradities die mijn broer en ik hadden draaiden om afscheid nemen. Dat heb ik nooit als een voorbode gezien, meer iets van reizigers onder elkaar. Ik was toen nog nooit alleen op reis geweest, maar ik wist wel dat ik dat ooit zou gaan doen. Ik wist ook dat ik naar Japan zou gaan. Dat was ons land, van mijn broer en mij, ook al zouden we er nooit samen heen gaan.

Alec en ik waren bij de juiste ouders geboren, schot in de roos, maar geografisch te noordelijk opgegroeid. We waren allebei theateraal en emotioneel en hadden dus beter ten zuiden van de grens ter wereld kunnen komen. Daar waar familie schaamteloos voor alles gaat en 's middags warm gegeten wordt.

Maar iets of iemand had zich in de gps-coördinaten vergist en we waren tevoorschijn gekomen in het Onze Lieve Vrouwengasthuis in Amsterdam in het bijna-perfekte Nederland. De enige klacht die mijn broer en ik hadden over ons geboorteland was dat niemand subtiel was. Iedereen zei wat hij dacht en dat striemde onze emoharten, maar nu zie ik wel dat we het gewoon niet gewend waren. Ruzies of kritiek werden bij ons thuis niet uitgesproken maar als galstenen vergruist en vloeibaar gemaakt door gezamenlijke etentjes. Onze gigantische boomstamtafel werd in tijden van crisis bedekt met onze favoriete gerechten, manden brood en schaaltes met plakken gezouten boter. Van kleins af aan mochten we al een bodempje witte wijn als we dat wilden. Dat scheen bij andere families ook abnormaal te zijn. Het contrast met ons, noordelijke zuiderlingen die onze tong liever in stukjes hakten en herkauwden dan de gezinsander onomwonden de waarheid te vertellen, en de rest van Nederland was groot. Toen mijn broer en ik erachter kwamen dat je in Japan ook niet alles zomaar kan zeggen, wilden we geen Italianen meer worden maar Japanners. Een heel volk dat voorzichtig is met woorden uit respect voor de ander, daar hoorden wij thuis. Zo begon onze fetisj voor alles wat Japans was.

Ik zie, terugkijkend op het onveranderbare vroeger, dat we onze

hele jeugd bezig waren met dromen over een plek op de wereld waar we beter zouden passen dan thuis. Geen idee waarom we ons allebei in ons Amsterdamse universum wel veilig maar niet vrij voelden.

Op die dinsdag in september liepen we zonder te praten door Schiphol, langs incheckbalies waarvoor lange rijen stonden. Reizen begon met lijden en dat accepteerden we. Door de vliegvelddecibellen en het naderende afscheid voelden we ons een beetje dovig en mat. Alec had zijn afscheidskaart voor mij in zijn ene hand. In zijn andere hield hij mijn hand, zo stevig dat ik me niet kon voorstellen dat hij me over een kwartier zou loslaten en naar de taxfreewereld zou oversteken. Nog steeds vind ik niets intiemer dan het vasthouden van iemands hand. Je kunt je hand in hand met iemand niet alleen voelen, zelfs al ken je diegene niet. Het is niet zo dat als de hand loslaat je het gevoel hebt verlaten te zijn, het is eerder andersom: je hand is nog warm, de gegeven liefde zit er nog aan.

Een andere familietraditie was de kaart die mijn broer bij zich had. Als Alec naar het buitenland vertrok, gaf hij mij een ansichtkaart met een boodschap, iets uit zijn geest binnenstebuiten gekeerd waarover hij wilde dat ik zou nadenken. Deze bijvoorbeeld:

‘Als je ooit gaat reizen, sissie, moet je dit uitzoeken: wat doen mensen als ze niets lijken te doen?’ (mei 2015 – Colombia)

Ik heb al zijn kaarten bewaard.

Hoe dichterbij de douane kwamen, hoe warmer ik het kreeg. In dit deel van het vliegveld was er een tekort aan zuurstof en ik deed mijn jas uit en knoopte die om mijn heupen. Het hielp niet, ik had het nog steeds benauwd en wilde het liefst naar buiten. Ik zei tegen Alec dat een vliegveld een vreselijke plek is als je zelf niet vliegt. De uitzwaaiers blijven verschroeid aan hun oude leven terwijl de koffermensen in luchtkokers ontsnappen.

‘Voor jou,’ legde ik uit, ‘is dit een megawachtkamer met daaraan vast melkwegen naar droombestemmingen. Als je maar langzaam genoeg bent, wordt je naam ook nog eens tweetalig omgeroepen.

Voor mij is het alsof ik voor de deur bij een groot feest sta, mensen in en uit zie lopen maar zelf niet naar binnen kan. *Not invited.*'

'Ik ben je daarom extra dankbaar dat je me uitzwaait, juist omdat het zo moeilijk voor je is,' zei Alec en hij speelde luchtviool, waarmee hij bedoelde: je lult uit je nek maar met een mooi muziekje eronder lijken je woorden op die van Shakespeare.

Mijn broer Alec en ik deden niet bepaald aan *kiss and ride*: we trokken de afscheidspleister er traag af, langzaam en pijnlijk, alle haartjes meetrekkend. Afscheid nemen was onze traditie, we waren er goed in. Of slecht, omdat we het moment rekten als hubbabubbakauwgom.

Wat we normaal gesproken deden was non-stop naar elkaar buigen. Terwijl hij met zijn paspoort in zijn hand naar het marechausseehekje liep totdat hij achter de douane was opgelost, keek hij wel zeventig keer om en elke keer bogen we naar elkaar als Japanners.

Buigen staat in Japan voor respect en nederigheid. Je kust elkaar geen gedag, geeft elkaar ook geen hand, maar je buigt. Hoe dieper je buigt, hoe dichterbij de grond je komt, hoe meer respect je voor iemand toont.

Alec was knap, gespierd en ijdel, en totaal niet nederig. Het buigen was sarcastisch bedoeld. Hij hield van zijn lichaam zoals wedstrijd-freedivers dat doen. Als een atleet. Hij was trots op zijn lichaam en zorgde ervoor als een rijke weduwe voor haar poedel. Zijn tatoeages pasten bij die ijdelheid en ze waren allemaal Japans, maar ik moet ze uit mijn herinnering halen omdat ik jammer genoeg geen foto's heb gemaakt van al zijn tatoos.

Hij had in ieder geval de beroemde mangafiguur Astro Boy op zijn rug. Een soort grote baby met een zwarte kuif. Op zijn borst stond Ebisu, de god van geluk en de onderwaterwereld. Boven zijn billen stond in giga-letters AKB48, de naam van een populaire Japanse meidenband, pure J-pop-kitsch. Niet omdat hij van hun popi-muziek hield maar omdat de ooit achtenveertig, inmiddels achtentachtig zangeressen van AKB48 nooit allemaal samen optraden en de zangeressen

zo vaak wisselden dat je nooit wist wie er wel of niet in de band zat. Alec hield van alles wat vaag, tijdelijk en inwisselbaar was, vandaar zijn fascinatie voor de band. En hij had ook een fetisj voor Japanse meisjes in schooluniformen.

Over zijn armen slingerden Japanse bloesem, roze, wit en rood, duistere bloementattoos in Yakuza-stijl. Japanners en tatoeages gaan niet samen, je mag er niet eens een zwembad mee in. Alleen leden van de Japanse maffia, de Yakuza, zijn in Japan getatoeëerd (al vermoed ik dat er ondertussen steeds meer Japanse hipsters, type kunstenaar met geblondeerd of paars geverfd haar, met tattoos opduiken, gezet op verborgen plekken, onder kleding, alleen bedoeld voor intimi). Nette Japanse mensen doen het in ieder geval niet. Mijn broer wilde geen net mens zijn, juist niet. Hij wilde anders zijn, anders leven, en winnen. De gouden medaille in freediving verover je door dieper en langer onder water te blijven dan iedereen. Wat jij kan, kunnen maar heel weinig mensen ter wereld. Het gevoel te horen bij een uniek groepje uitverkorenen hoorde volgens mij bij de sport. Al die freedivers die we ondertussen bij ons over de vloer hadden gehad, waren net zo ijdel als hij en vonden het leven zonder freediving ook extreem saai. Ze zochten net als Alec onder water xtc in een reageerbuisje, tijdelijk geluk, iets wat heen en weer rolde tussen 'niet mogelijk' en 'ben er bijna'.

Toen we op die dinsdag in september bij de douanepoortjes aankwamen, keek mijn broer al zenuwachtig op zijn horloge. Hij was eeuwig bang om te laat te komen, een tic van hem. Ik had er vooral een hekel aan me te moeten haasten, dat was indirect misschien wel hetzelfde.

'Ga maar hoor,' zei ik tegen hem, terwijl hij nog ruim twee uur had voordat zijn vlucht zou vertrekken. Ik voelde hoe gespannen hij was, dat hij weg wilde, of in ieder geval op weg wilde zijn.

'Nee, ik wil nog geen afscheid nemen, sissie,' zei hij.

'Wat is er dan? Ben je zenuwachtig of zo?' vroeg ik. Hij zou af-

reizen naar een training, niet naar een kampioenschap dus ik snapte niet waar hij zo zenuwachtig over was. Alec voelde zich wel vaker niet goed. Vroeger zei hij dan dat hij vleermuizen in zijn hoofd had, onrust en herrie waar hij geen controle over had, en ik ging ervan uit dat hij nu ook een van zijn mistmomenten had. Ik vroeg er nooit specifiek naar, dat vond hij vervelend.

‘Hoezo zenuwachtig?’ zei hij met een fronsvoorhoofd, alsof ik hem gevraagd had om in zijn blote getatoeëerde kont te tapdansen.

‘Dat gevoel heb ik,’ zei ik en ik haalde mijn schouders op. Ik was toen nog zo iemand die aan anderen vroeg ‘wat denk je nu?’ of ‘is er iets?’ Heel irritant en hengelerig, maar ik wilde altijd alles voor anderen doen en oplossen. Misschien voelde ik te veel. Dat denk ik nu. Dat ik toen nog als luxaflex was, te veel en te hard licht doorliet.

‘Niet vergeten, sissie,’ zei Alec serieus geworden, nu begon zijn pre-reispreek. ‘Nooit op hakken lopen, en ook nooit over straat met die domme teenslippers van je. Altijd alleen schoenen waarmee je weg kunt rennen. En alles is een wapen: pennen in ogen, kaften van boeken tegen adamsappels en met een handdoek kun je wurgen. En denk aan het mes dat ik je heb gegeven.’

‘Bet-we-te-ri-ge ad-vie-zen,’ articuleerde ik als een kleuterjuf en ik deed net alsof ik met een pen op de binnenkant van mijn hand schreef.

‘Even serieus, Hebe. Op een dag heb je er wat aan en dan mag je me bedanken. Denk aan je ellebogen, dat zijn de beste wapens die je hebt.’ Mijn broer bereidde mij al mijn hele leven voor op mogelijke rampen. Ik bokste sinds mijn vijftiende omdat hij dat wilde. Als ik zei ‘ik heb jou toch’ werd hij boos en zei dat ik voor mezelf moest leren zorgen, nooit afhankelijk moest zijn van een ander, en zeker niet van hem.

‘Ellebogen,’ herhaalde hij en hij sloeg erbij met zijn vlakke hand op zijn elleboog.

‘Jaha,’ antwoordde ik.

‘Jaha wat?’ riep hij dreigend en hij greep me vast, begon te kietelen, eerder te martelen.

‘Doe dan wat, slappeling,’ riep hij maar ik moest lachen en als ik lachte, had ik geen kracht.

‘Jaha, aaauuu, stop!’ schreeuwde ik veel te hard voor op een vliegveld en ik probeerde me uit zijn zwimmersarmen te bevrijden.

‘Jaha wat?’ En hij deed alsof hij pianospeelde, Bach op mijn ribbenkast.

‘Lieve Alec,’ riep ik tussen het lachen door en ik probeerde niet in mijn broek te plassen.

‘Lieve Alec wat?’ herhaalde hij.

‘Jaha lieve Alec,’ kreeg ik eruit geperst, en toen liet hij me los. Meerdere mensen keken nu naar ons en ik had zin om te zeggen dat hij mijn broer was, en bemoeien jullie je lekker met je eigen zaken, maar dat sloeg nergens op. Ik zou gewoon liever thuis afscheid hebben willen nemen, in de schaduw, als niemand keek. Nu was er iets onnatuurlijks aan ons afscheid.

‘*Very well, sissie,*’ zei hij met zijn bekakte Britse meesterstemmetje en hij omhelsde me. Hij plette me en klapte mijn longen bijna in, maar ik zei niks. Zo voelde fysieke broer-zusliefde, hard en echt.

Ik voelde zijn waterdichte rugzak slap op zijn rug hangen. Er zat niet veel in. Hoe lichter je reist, hoe meer reiziger je bent en dat was hij: iemand die kan loslaten en mensen en dingen achter zich kan laten. Ik was zo iemand nog niet, sleepte op vakanties mijn halve kamer mee.

Na zijn verpletterende knuffel trok hij zijn jas uit en gaf die aan mij. Die zou ik meenemen naar huis en daar aan onze kapstok hangen. Wanneer ik Alec weer zou ophalen van Schiphol, zou de herfst al naar de winter buigen, en zou ik zijn snowboardjas meenemen zodat hij het in de trein terug niet koud zou krijgen. Dat mijn broer de Nederlandse winter met ijsblauwe luchten niet meer zou meemaken, Nederland nooit meer zou terugzien, wist ik toen nog niet. Ik was

nog afscheid aan het nemen van een broer die terug zou komen.

Voordat hij wegliep, gaf Alec mij een witte envelop waar mijn naam op stond.

‘Pas in de trein openmaken, hè sissie,’ waarschuwde hij. Toen pas zag ik dat zijn ogen rood waren en er badjes tranen in stonden.

‘Waarom huil je?’ vroeg ik, niet verrast door zijn tranen, die kende ik, maar door het moment. Alec was juist heel goed in afscheid nemen.

‘Ik huil niet,’ mompelde hij.

‘Ik zie het toch.’

Ik zwaaide naar hem tot ik zijn blonde achterhoofd tussen twee douanehokjes door zag glippen en daarna was hij, als door een monster ingeslikt, paf, weg. Hij had niet één keer omgekeken. Ik had tot op het laatste moment gedacht dat hij in één keer zou omdraaien en op en neer zou springen en heel diep en lang naar me zou buigen. Of dat hij terug zou komen om nog een keer afscheid te nemen en daarna weer in de rij zou gaan staan, dan wél zoals altijd omkijken, buigend als een Japanner. Maar dat gebeurde niet. Alec was zonder om te kijken door de douane gelopen. Normaal gesproken vond ik het wel cool dat mijn broer geen mobieltje had, maar nu overviel me dat wanhopige gevoel van iemand niet kunnen bereiken maar zo graag willen spreken dat je je eigen telefoon kapot wilde gooien.

In zijn ogen hadden de verdrietigste lichtjes gestaan, maar pas toen hij weg was en door niemandsland naar zijn gate liep, wist ik ineens dat ik hem niet had moeten laten vertrekken. Ik had hem moeten meenemen naar een restaurant waar ik alle gerechten van de kaart zou bestellen zodat de tafel zo vol stond dat er een bijzettafelje gehaald moest worden en hij zijn vliegtuig zou missen.

Als, wat als. Niks dus.

Ik liep terug naar de aankomsthal waaronder de treinen als gele slangen in en uit de Schipholtunnels reden en wachtte daar op perron 1A. Toen de trein aan kwam rijden, vond ik het opeens de treu-

rigste trein die ik ooit gezien had. Het was net alsof ik de trein was en mezelf zag, geel en misselijk. In Japan zou dit een supersonische witte trein met platte snavelneus zijn die op de seconde precies vertrekt. In de trein zouden conducteurs buigen om de passagiers eer te bewijzen en de trein zelf zou zo megahard gaan dat als je naar het treintoilet loopt, het zou voelen alsof je onder invloed van G-krachten staat.

In de lege coupé rook het naar patat. Ik koos een bankje dat er redelijk schoon uitzag, zonder uitpuilend prullenbakje en een bankje dat vooruitging, met de treinneus wijzend naar Amsterdam.

Op mijn schoot lag zijn jas, zijn huls, mijn broer zonder broer erin.

Toen we uit het donkere station gleden, was ik verrast dat de zon nog zo hoog stond. Tot nu toe had het als avond gevoeld, het einde van iets, maar het was begin van de middag. Zonnig zelfs, een potentiële parkdag. Het deed me even niets dat de zon er was. Ik moest nog verwerken dat ik het weer eens was die terug naar huis ging, en hij die vertrokken was. Ik staarde naar de zilveren gebouwenmassa's waar mensen hun leven ondergingen in dat vreselijke tl-licht waar je een bleke huid en bouillonogen van krijgt.

Toen schoot me de kaart van Alec weer te binnen. Ik viste hem meteen uit mijn rugtas en scheurde de dichtgeplakte envelop open. Daarom wilde mijn broer dat ik de kaart pas in de trein zou openmaken. Hij wist dat ik me op dat grauwe after-moment van hem uitzwaaien alleen en verdrietig zou voelen en de kaart was de oogst van het uitzwaaien. Alec had vorig jaar 'sissie' op zijn hart laten tatoeëren met daaronder mijn naam, Hebe, in Japanse karakters (へべ). Ik was altijd bij hem, zei hij als ik hem via Skype sprak, waar hij ook was, en dan hing hij zijn borst voor het micro-oogje van zijn laptop.

Het stond er echt.

Geen idee waar Alec zijn kaarten kocht, maar hij was er heel goed in. Originele exemplaren vinden was een hobby van hem. Op de

voorkant van deze ansichtkaart stond een ijzeren tomoe, een bekend symbool uit het Japanse shinto-geloof dat op omslaande golven lijkt. Het is het samoerai-symbool voor water; ik kende het omdat Alec gek was op symbolen. Een tomoe werd vroeger gezien als beschermer tegen vuur.

Na zijn dood kreeg de kaart betekenis. Pijn is vuur. Het brandt je hart weg en laat vreselijke blaren en littekens achter. Alec koos een kaart met een tomoe als beschermer tegen de pijn die hij zou veroorzaken.

Slurpend aan het laatste beetje Alec las ik de achterkant van zijn afscheidskaat. Ik telde het aantal lettergrepen. Ja, Alec had een haiku geschreven, een ultrakorte beroemde Japanse gedichtenstijl methodisch verdeeld in drie zinnen: eerste zin vijf lettergrepen, tweede zin zeven, derde zin weer vijf. Maakt zeventien.

De trein minderde vaart toen we de zuidzijde van Amsterdam binnenreden. Ik keek naar de achterkant van gebouwen, mensen achter ramen op bureaustoelen, de rug van de stad. De stad was anders zonder Alec, enger.

Geen idee hoe hij het voor elkaar had gekregen om die Japanse karakters met de hand op de kaart te schrijven. Hij kende vast via via iemand die hij gevraagd had dat te doen. Grapje van Alec. Nu moest ik iemand zoeken die Japans kon lezen om te vertalen wat er stond.

Meteen kreeg ik het snuggere idee om langs te gaan bij het Japanse restaurant bij ons achter waar we weleens met mijn ouders en Alec hadden gegeten. De laatste keer waren we er geweest om te vieren dat ik was geslaagd voor mijn eindexamen. We hebben het die avond gehad over wat ik met mijn leven zou gaan doen, iets wat ik nog steeds niet weet. (Verder dan werken in het Italiaanse buurtrestaurant, soms in de afwas, soms in de bediening, soms hielp ik met het in elkaar flansen van de toetjes, ben ik nog niet gekomen.)

Het is alsof iemand je vraagt of je in één woord kunt omschrijven wie je bent. Onmogelijk. Daarna moet je een lijn trekken tussen wie

je bent en wat je kan, of waar je je mee bezig wilt houden, maar dat lukte me toen niet en nu nog steeds niet. Het is alsof er een gemetselde muur staat tussen mij en de toekomst. De vraag is te groot, de uitkomst te belangrijk.

Alec gaf mij die avond in het Japanse restaurant carrièreadvies en dat was dat ik moest gaan reizen voordat het 'te laat' was.

'Te laat voor wat?' had ik gevraagd.

'Voordat je sterft aan verveling, als een goudvis in zijn glazen kom,' had hij gezegd, wijzend naar het restaurantaquarium waarin ik, voor zover ik iets van vissen af wist, toch echt geen goudvissen of Nemo's zag zwemmen.

'Een postapocalyptische reis, leuk!' zei ik, en ik trok een zombiegezicht.

'Nee, een gruwelijk aquariumleven,' antwoordde hij en hij maakte een vissenmond met uitpuilende ogen.

Op Zuid stapte ik uit en liep naar beneden, de fietsenkelder in. Een perfecte moordplek; ik kwam er niet graag. Ik maakte mijn fietsketting los en liep gauw naar boven, het licht in. Rond het station zag ik die wereld weer waar ik niet bij wilde horen. Ik zou nooit de hele dag in tl-licht kunnen zitten. Er stroomt altijd een gestage groep mensen in kantooruniform over het centrale plein die zonder te kijken maar wel in stevig looptempo een kant oplopen. Ze lijken zich nooit af te vragen waar ze heen gaan, ze lijken hun bestemming allemaal al te kennen. Alsof ze ook buiten de hoge, tengere, glimmende gebouwen waarin ze werken beschermd worden door hun beroep.

Ik reed door het fietstunneltje naar de overkant van de grote weg en fietste naar het Japanse restaurant.

De lunch was nog aan de gang en hetzelfde type kantoor mensen als bij het station zat om de tafels. Zwarte jasjes hingen aan stoelen, mobieltjes lagen op tafels.

Zonder dat ik ooit zelf in Japan was geweest, vond ik het interieur typisch Japans. Vooral het eenvoudige eraan: donker hout op

de vloer, enorme doorschijnende lampionnen aan het plafond, zacht licht. In de glazen vitrine lagen de repen rauwe vis en oesters op ijs. In het ‘private dining’ deel waren de papieren deuren met zwaluwen erop dichtgeschoven. In de schoenenrekken stonden leren schoenen met smalle punten en duur ogende pumps waar Alec me op verbood te lopen omdat je er wankel op staat en niet mee kunt wegrennen. In het restaurant zelf mocht je je schoenen aanhouden maar wie in de privékamers at, moest naar Japans gebruik de schoenen uittrekken. Grappig, al die zakenmensen die daarbinnen als spelende kinderen op sokken zaten.

Het vreemde afscheid van mijn broer hing nog om me heen. Een gevoel kan je insluiten, gevangenhouden. Had ik door moeten drammen over waarom hij moest huilen? Ik heb nooit geprobeerd om mijn broer met een tangetje en kracht open te breken. Ik haat de ‘had ik maar’-gedachtes. Ze geven dezelfde frustrerende hartpijn als liefdesverdriet en je hebt er ook nog eens niets aan: je verleden is versteend en onveranderbaar.

Ik liep naar de Japanse man die bij de bar stond. Ik herkende hem van toen we hier met z’n vieren gegeten hadden. Hij leek de eigenaar te zijn of in ieder geval iemand die hier al jaren werkte en ik vroeg of ik hem om een gunst mocht vragen.

‘Natuurlijk,’ zei hij beleefd, en ook al had hij geen zin of geen tijd voor me, dat liet hij niet merken. Dat was typisch Japans – Alec en ik vonden dat benijdenswaardig: je weet nooit wat iemand denkt of voelt, het gezicht is geen uithangbord van wat er vanbinnen in je omgaat maar een masker van beleefdheid. Ik gaf hem de kaart en vroeg of hij de Japanse karakters voor mij zou willen vertalen.

‘Er staat “ultra individu” of “ultra uniek”,’ vertaalde hij, met zijn leesbril op zijn neus.

‘Ultra individu of ultra uniek,’ papegaaide ik, de woorden proevend omdat ze zo nieuw waren.

‘Is dat iets typisch Japans?’ vroeg ik, maar zijn gezicht had al iets vragends gehad toen hij het woord uitsprak.

‘Niet dat ik weet,’ zei hij zacht.

‘Ultra individu betekent misschien gewoon dat iemand perfect is?’ probeerde ik.

‘In Japan is perfectie geen streven,’ zei hij.

‘O nee?’ antwoordde ik dommig.

‘In Japan,’ ging hij verder, ‘noemen we dat wabi-sabi, iets wat onaf is, imperfect. Je geest kan ermee aan de slag. Wat moet iemand nog op deze aarde als hij of zij perfect is? Dan heeft je geest geen werk meer, is hij af, boeddha geworden, verlicht.’

Ik knikte, al moest ik nog verwerken wat hij allemaal gezegd had. Hij gaf mij de kaart terug en vroeg wie de afzender was.

‘Mijn broer,’ antwoordde ik, ‘hij houdt van raadsels, geeft expres halve informatie. Hij houdt niet van voorgekauwde dingen, maar wil dat mensen zelf nadenken, moeite doen.’

‘Dan heeft hij wabi-sabi goed begrepen,’ lachte de man van het restaurant.

‘Ontzettend bedankt, arrigato,’ en ik maakte een kleine buiging, maar niet te diep, beleefd maar niet overdreven. Ik beloofde hem dat we snel weer eens met de hele familie zouden komen eten – dat hebben we nooit gedaan. Zonder dat we het ooit hebben uitgesproken, vermijden mijn ouders en ik alle plekken waar we ooit met z’n vieren zijn geweest. Ik zou het liefst willen dat ze het huis ook zouden verkopen, met alle herinneringen erin, maar dat willen mijn ouders niet. Zij willen al die herinneringen aan Alec juist om zich heen blijven voelen. Mij verstikt het nog het meest dat ze zijn slaapkamer intact hebben gelaten. Er hangt nog altijd die hoop dat hij terug zal komen, alleen maar op reis is, dat hij nog ergens bestaat. Zijn kamer is een ruimte geworden waar geen frisse lucht maar valse hoop hangt. Ik kom er nooit.

Binnen in het Japanse restaurant, twee straten van die van ons, was het schemerig geweest, maar eenmaal buiten scheen de zon recht in mijn ogen. Het was alsof het restaurant buiten de tijd stond. Op de stoep van het restaurant las ik Alecs kaart nog eens.

*Sissie,
zoek niet naar wie je bent, zoek naar wie je wilt zijn.
Word een 超個性的的.*

*Verander, ons land,
hij die zonder mij vertrok,
heeft dat wat jij zoekt.*

*Ga daarnaar op zoek.
Love you long time.
Je bro, x, Alec*

Tien dagen later ging de telefoon en ik nam op. Dat was het moment waarop mijn leven doormidden werd gesneden door een samoerai-zwaard en twee levens werd. De grens was dat telefoontje.

Ik hoorde de stem zeggen dat hij van de Nederlandse Ambassade was en de stem vroeg of mijn ouders thuis waren. Ik hoorde mezelf 'die zijn er nu niet' zeggen. De stem vroeg of ik de zus van Alec Lispector was en ik zei 'ja, ik ben het zusje van Alec'. De stem zei dat hij zeer slecht nieuws had en dat het hem vreselijk speet om te moeten vertellen dat Alec verdronken was.

Ik stond in de keuken met de huistelefoon aan mijn oor en kon de stem niet meer horen omdat het dak van ons huis openscheurde en het dakterras, de dakpannen, de schoorsteen, alles naar beneden viel.

Het kon niet, Alec maakte geen fouten, en toch wist ik dat het waar was. Ik voelde dat hij er niet meer was, dat hij in mijn wereld niet meer bestond. De stem liet zijn nummer achter zodat we op onze eigen tijd terug konden bellen om het vervolg door te spreken. Het speet hem verschrikkelijk, zei de stem weer voordat hij ophing.

Ik keek om me heen en stond in oorlogsgebied.